GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunátória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 41. **Brasiovu 12 Iuniu 31 Maiu** **1869.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Telegramu

alu „GAZETEI TRANSILVANIEI".

Sibiiu in 11 Iuniu 6 óre, sositu 7 óre dupa prandiu.

„Sinodulu protopopescu mixtu decise neparticiparea la congresulu catoliciloru: protestu in contra vercarei ingerintie in autonomi'a bisericei nóstre si o representatiune la ordinariatu pentru convocarea sinodului pe bas'a conclusului sinodului metropolitanu dto. 11 Augustu 1869. — Dr. Stoia."

Telegramulu „Feder." Carcii mari 31 Maiu. Pentru congresulu catolicu convocatu pre 20 Iuniu a. c. Romanii din Selagiu recomanda din diecesea Gherlei a se alege din mireni cá ordinari: Georgiu Filipu, Andr. Medanu, Gabriele Manu, Ioachimu si Ioane Muresianu, éra cá supleni: Andreiu Cosm'a, Augustinu Munteanu, Ioane Mihali (din Maramuresiu). Din clerul: vicariulu for. Demetriu Coroianu. —

Brasiovu 12 Iuniu. Excelenti'a Sa domnulu episcopu rom. cat. Dr. Mih. Fogarassy dupa o calatória lunga canonica facuta prin Secuime, sosi alaltaséra aici intempinatu fiindu de col. profes., tenerimea studiósa si representanti'a comunei r. cat. Astadi dupa 6 óre comitatu de mai multe carete se reintórse la resiedinti'a in Beligradu, de unde va calatori la congresulu din Bud'a-Pest'a. —

Una epistola de archiereu romanu, cá exemplu de imitatiune.

„Multu stimate Dle Muresianu!

In Mercurea trecuta, i. e. in 16/28 Augustu a. c. sosii in pace, insc cam obositu si sdrobitu depre lungulu si pentru ferbintiele si pulberea á cea mare a dileloru, greulu drumu séu calatória a casa.

Dupa cum cu cuventu viu v'amu apromisu ve tramitu si cercularilu, care la recusitiunea cancelariului si a gubernatorelui amu fostu silitu ali slobodi la cleru; — temendume si de aceea, nu cumva pe unii — mai cu séma preoti conducatori de poporu — zelulu celu necumpatatu se i rapésca mai departe decum s'ar cadé si se compromita caus'a nationala; aflandu a fi mai fara periculu, déca zelosii fii ai natiunei nóstre voru purcede in lucrarile sale cu scirea si cu sfatulu comisiunei permanente nationale. —

Inse totu deodata ti impartesitescu si aceea, ca totu din acésta impregiurare amu scrisu si cancelariului — in limb'a germana, dupa cum i au fostu si recusitiunea lui — si gubernatorelui asta data in limb'a maghiara, din care érasi vei pricepe, ca nemica, ce au facutu maghiarii reu prin comitate in contra fratietatii si a intereseloru natiunei nóstre, nu amu lasatu ne imputatu loru; categorice spunendule; ca eu nici odata nu me voiu lasa a me amagi, cá influinti'a si autoritatea mea se o intrebuintiéza ori si pentru cine, ca natiunea nóstra si inteligenti'a ei, dreptele sale postulate si interese-se nu le ceara, si se nu -si arate dorerile sale cele constitutionale. Poftindui totu deodata, cá precum noi capii bisericei tóte facemu pentru buna intielegerea natiunei nóstre cu fratii lui maghiari, „asia si Excelentiele Sale se se silésca pe ai sei cu tóta energi'a ai capacita, si se pota odata si prin comitate etc. capetu la vatamarile, de cari natiunea romana patimesce, calcandnise de fratii maghiari egalitatea drepturiloru si fratietatea in pitióre etc." — dupa cum mai pe largu vei vedé din comunicatulu actu.

Care, déca publiculu — cui eu actulu acésta n'amu pututu a ilu comunica — ar' fi sciutu, nu se putea vatama nime prin circulariulu meu, tocma de ar' fi remasu numai singuru fara relatiunea mea la cancelariulu si gubernatorele; ca cine va cetí cu atentiune si va intielege bine si cercularilu meu, va afla; ca printr'ensulu numai zelulu celu indiscretu amu voitu alu mai stemperá, care ar' puté compromite drépt'a causa nationala, éra nu aperarea ei cea intielépta a o impedeca.

Si dupa ce prin cancelari'a aulica si guberniu in numele Maiestatei Sale amu fostu seriosu provocatu, se dogenescu clerulu si poporulu la ascultare de organele politice, provisorie puse, cá se nu tréca lucru la anarchia — pentru care se vedea a me face indirecte responsabile.

De care si eu temendume, se nu se intample exceso; dupa ce si de unu barbatu prevrednicu alu nostru M. din Vien'a inca amu fostu recuiratu, cá prin unu cercelariu se aplecu clerulu si poporulu la ascultare si de oficialii cei nu dupa legi, insc numai provisorie pusi; amu datu in cercelariu se fia ad-interim ascultatori si de oficialii provisorie dupa tienórea autonomiei si a constitutiunei pusi; care a nu face, nu puteam; dupa ce amu intielesu, ca acésta ar' fi si volea Maiestatei, cá se nu remana campu la ceva anarchia si disordine — precum si multu stimata Dta ai vediutu, din actulu celu secretu, in care Maiestatea Sa respunde la incusatiunile cancelariului asupra Romaniloru facute, ca suntu: anarchisti, neascultatori, nesupusi, comunisti etc., unde cancelari'a se indrépta la folosirea mesureloru legiloru publice facute asupra neascultatoriloru de organele publice, de si numai provisorie.

Pe candu eramu semi gatu cartea, imi sosi si scrisórea pre stimatei Dtale din 26/8 Augustu a. c. cu comunicat'a insciintiare a multu stimatiloru deputati Hodosiu si Ratiu din Vien'a.

In acésta insciintiare amu aflatu multu elementu de bucuria si de buna sperantia pentru caus'a nationala.

Una numai, speranti'a e cam subtire — pentru unu congresu nationalu, fara care, dupa a mea parere, natiunea nu si póte legiuitu, séu in calete fara obiectiuni, „ca nu vorbesce si nu scie de acele natiunea", arata nici la unu Reichsrath nici la o dieta dreptele sale postulate.

In privinti'a acésta bravii nostri deputati intielegunduse cu eminentulu barbatu Mocioni, ne incetatu se staruiésca, dóra s'ar puté capeta doritulu congresu, fara care natiunea romana nu se póte determina nici la venirea la Reichsrath nici in privinti'a altoru postulate.

Si aceste tóte se le spuna ministriloru. Fórte bine va fi déca deputatii nostri voru remané acolo, si voru bate feriu pana este caldu; si bateru pana atunci se remana, pana candu se va da séu congresu séu dieta, candu apoi va fi lipsa se se intórca si densii se ié parte la aceste.

Imi inchidu acum chartea cu parerea de bine, déca la fratii nostri bravi Brasioveni au lasatu buna impresiune de fratietate presenti'a mea acolo intre densii; si in mene va remané de pururea simtiulu acelu bunu alu dragostei fratiesci, cu care fusemu intempinatu din partea loru. Poftindu la domnulu betranu socru, si la dómna soci'a Dtale totu binele si statornica sanetate cu multu stimatei Dtale dimpreuna, cu osebita onóre remanu pentru totudéun'a.

Alu multu stimatei Dtale

De bine-voitoriu

Metropolitulu Alexandru m/p.

Blasiu 30/18 Augustu 1861." — —

Blasiulu 14 Maiu 1869.

Nimica mare nu se póte face in lume fara pasiune, fara ardére, fara entusiasmu. — **Thiers.**

. . . Este unu adeveru ne disputabilu, ca pentrucá cineva se precépa si se póta pre deplinu discutá starea presenta a ómenimei, ar' avé se urmaresca desvoltarea séu educatiunea aceleia prin tóte stadiele, ad. se studiéza istori'a dela inceputulu ei pana in diu'a de astadi cu tóta atentiunea, — ceea ce s'a desvoltatu mai de multe ori si se desvólta in istoria. —

Ce au fostu educatiunea in vechime si numai incatu au potutu ea inainta antaiu la indi, chinesi, persi si egipteni inca ne este mare parte cunoscutu. . . .

Ce progresu rapede, ce desvoltare mare au datu educatiunei grecii, cari privieau cultur'a de unu bunu comunu, din care aveau se ié parte toti cetatienii liberi, la cari intaiasidata séu inflientiatu spre scopulu acela jocurele nemeice, olimpice, istmice si gimnastice — dela gimnasiele loru cele pompóse si infrumsetiate cu celea mai excelente producte ale artei grecesci. Inca Pitagora a disu despre educatiune, ca ea este fundamentulu societatii omenesci, de unde au si luatu intaiadata unu sboru rapede: gramatic'a, rethoric'a, mathematic'a, filosofi'a si alte, prin metodele celoru mai excelenti genii ai timpului loru, cá: Socrate, Platone, Aristotele s. a. Si éta candu jocurele loru gimnastice menite pentru desvoltarea si intarirea corporala se schimbara in lupte brutale, candu filosofi'a loru scadiú in dispute seci sofistice, candu deprinderile spirituali séu religiositatea cadiú, — cadiú si acestu poporu mare deodata cu avariti'a, cu lacomi'a si venarea postureloru inalte, dupa cari aspiran cum aspira si astadi unii spre ruinarea loru si a posteritatii.

Voiu trece acuma preste istori'a educatiunei poporului romanu, pentruca séu me orbesce marirea patriotismului si a eroismului celui mare popoporu din lume, séu me infiora orbi'a, cu care s'au sodusu si pana adi se seducu unii de interesele private si de coruptiunele strainiloru, cari singure suntu si au fostu causele principali de perirea popóreloru. . . . . Este sciutu, ca lipsindu si la acestea popóra precum si la tóte popórele din vechime institutele publice de crescere si invetiamentu, cari se fia fostu cercetate de tinerimea intrégа fara deosebire de clase; lipsindu adica scól'a poporala nici nu s'a potutu desvoltá o cultura generala a totu poporului. —

Deci si Judeii, de si aveau de fundamentu alu statului si alu tuturoru afaceriloru religiunea, de órece pre langa lips'a institutelóru publice s'au departatu si dela spiritulu celu adeveratu alu religiunei loru, au trebuitu firesce se cada, si inca cu catu chia-

marea loru a fostu mai mare cu atatu caderea loru a fostu mai adenca.

Spiritulu celu adeveratu alu relegiunei si alu unei filosofii mistice, pre langa cari la greci si romani cultur'a clasica, a fostu dara factorulu de progresu si instructiune alu popóreloru vechi.

Celu mai insemnatu inse factoru alu culturei moderne este relegiunea crestina, acést'a predomina, acést'a o au astadi mai tóte popórele Europei; dara nu e destulu se o aiba numai — precum nici au destulu vreodata destulu, ci trebuie mai cu séma cá acea relegiune se fia intretiésuta in spiritulu ei celu adeveratu, si apoi se fia padita de toti cu scrupulositate, ca-ce numai asia relegiunea -si va dá fructele sale, si si va versá balsamulu seu vindecatoriu preste toti fii sei, numai asia va fi ea ceea ce este: busol'a societatiloru, chiaea edificiului sociale si bas'a tuturoru staturiloru din lume, numai asia va contiené ea: inteligenti'a si virtutea, séu in stilulu scrip. credinti'a, dragostea si nadesdea, si cá atare nici nu se póte ea redicá decatu prin studiu, decatu prin educatiune séu instructiune. Este dara educatiunea séu instructiunea cord'a electrica, fara de care relegiunea nu va poté prosperá nici odata, pentruca insusi D. si mantuitoriulu nostru le-au legatu pre acestea strinsu un'a de alt'a nu numai invetiandu-si apostolii sei, ci demandandule: mergeti si invetiati tóte popórele! Totu principiu de educatiune. Suntu dara acestea doi poli in viéti'a omenésca, cari au unu capu si acceasi anima — si de ar' voi omulu se dobóre pre cineva, lovéscalu numai in capu séu la anim'a, si caderea lui cu atata va fi mai rapede si mai secura; apoi este si acceea constatatu, ca ori ce lucru inaintéza séu desvolta usioru prin specialitati, si regreséza séu stà in locu prin cumulu, asiadara si instructiunea si relegiunea va prosperá prin o administratiune speciale, cu care s'a guvernatu dela intemeiarea ei, si va stá póte in locu prin combinarea altei administratiuni. Au nu bescric'a au guvernatu totudéun'a . . . au nu sub braciele si scutulu bescricei au fostu administratiunea instructiunei poporului dela inceputulu ei, dela cea de antania scóla catechetica din Alexandri'a, Athen'a, Antiochi'a si Rom'a pana astadi, si de a si avutu a suferí dese lupte si impumnatiuni din partea unoru filosofi si sofisti, ce totusi prin zelulu si scienti'a barbatiloru ei . . . a esitu totudéun'a invingutória.

Incercari de a sterge corelatiunea intre scóla si beserica s'au facutu in une tieri, si acelea au remasu fara efectu, si in urma ér' au disparutu cu totulu. — Asia in Prusi'a chiaru prin constitutiunea din 5 Decembre 1848 se dise: ca instructiunea relegiósa in scólele populare se o ingrigiésca societatile relegióse, precum si in alte state germane. In Elveti'a asemene au fostu mai multe lupte in privinti'a acést'a, la cari in urma dice Diesterweg: In tóte partile se afla inca cerinti'a, cá instructiunea se fia strictu confesionala. Asia a procesu acésta si in Franci'a, unde de si existu scóle comune, inse de regula existu cele confesionali. Dara in Austri'a existau vreodata si existu pana in momentu scóle, cari se nu pórte caracteru confesionale? Acést'a pana acum pre deplinu o documentara prax'a cea indelungata, ma si deosebitele emise ministeriale chiaru si cele din 30 Nov. 1856, 7 Mart. 1857, 1 Sept. 1859 s. a. Organisarea scólelor popularie de acum facia cu principiulu confesionalu si cu beseric'a.

Vine acuma cestiunea ce o avemu inaintene, si a carui principiu ar' trebuí se lu studiemu dela inceputulu si intentiunea lui pana la cele mai extreme consecintie; — dorimu dara si credemu, ca ori care fiu adeveratu alu patriei, alu beserícei si natiunei va dorí, cá cestiunea acést'a a organisarei scóleloru confesionale se se deslege intr'unu modu favorabile adeveratei culture a poporului si in interesu beserícescu, de care suntemu securi, ca si marii parenti ai patriei nóstre multu se interesézа. Deci dara conformu scrisórei Excelentiei Sale domnului nostru metropolitu din 15 Aprile a. c. Nr. 498, unde ni se dispune strinsu, cá se nisuimu a aparé dreptulu nostru de a remané scólele si pre venitoriu confesionali, pentruca conformu § 11 din art. de lege XXXVIII e si sustienutu si garantatu in tóta extensiunea dreptulu confesiuniloru in afacerile scolari*) noi vomu si nisuí si lucrá cu tóta puterea in obiectulu acest'a, suntu inse mai siguru, ca fórte in pucine locuri vomu puté corespunde cerintieloru §-lui 11 si urmatórele; si fara de acesa avendu si cerculu nostru de activitate o mica extensiune. . . .

*) Numai pana candu se va satisface cerintieloru legei, ér' neimpulpandune, cu totulu alifeliu cá pana acum, vomu vedé sburandu tóta garanti'a din colo. — Red.

Ceremu si amu cere dara o buna intielegere intre capii nostrii bescricesci, inse fara dorire de asi creá si asigurá careva privilegia . . . ca-ci sciutu este, ca in crearea loru nu dice decatu simburele discordiei, ce cresce si se urca neincetatu intre fii de acceasi mama, si mai alesu atunci, candu unii ar' avré se presiuneze asupra altora. — Apoi ori ce nevré se presiuneze asupra altora. — Apoi ori ce nevré se presiuneze asupra altora. — Apoi ori ce nev

din Turd'a acea parte a Biharieĭ si comitateloru vecine, care in presente se provede cu sare din Maramuresiu si Portulu-Muresiului si pana candu se va gata linĭ'a ferata dela Urbea mare la Clusiu?

34. Considerandu, ca una parte mare a caleĭ ferate nordu-resaritene numaĭ in Octobre 1870 se va da comerciului cine se conduca transportulu de sare din Maramuresiu pre apa si pre calea ferata — privatiĭ séu statulu?

35. Considerandu, ca aripa'a liniei ferate, conducatória la Alb'a Iulia, intrunita aici cu linĭ'a Aradu-Alb'a Iulia, numaĭ in 1-a Decembre 1870 se va da comerciului, cine se manipuleze transportulu sariĭ din Transilvani'a la Segedinu pre apa si calea ferata, privatiĭ séu statulu?

36. Este óre a se sustiené procedur'a presente pentru sarea de favóre a comitateloru Arv'a, Liptou si Turotiu, ca adica transferantele deobligatiu prin contractu, se aduca sarea dela Vielicic'a, séu se se faca alta despusetiune in privintiĭ'a acést'a?

37. Catu scade din sarea ce se transporta in vagone inchise?

In privintiĭ'a vindereĭ sariĭ:

38. Este óre a se sustiené comerciulu liberu de sare in intrulu fruntariloru loru?

39. Este necesariu, ca magasinele erariali de sare se existe si maĭ departe dreptu regulatori ai pretiuriloru de sare? Décá este, in ce numeru, si unde au a fi redicate?

40. Numerulu magasineloru acestor'a in totu casulu ar' fi marginitu; fia acele manipulate ori prin oficianiĭ de statu ori prin omeni incredentiati, este recomandaveru, ca, afara de magasinele aceste, se se dé pre creditu comuneloru maĭ mari una anumita catatime de sare, deobligandu-se spre a o vinde cu pretiulu detiermuritu?

41. Suntu óre a se da fara exceptiune numaĭ privatiloru magasinele amintite (neintielegundu-se aici oficiele vindereĭ intrunite cu oficiele productiunei)? séu se se manipuleze fara exceptiune prin oficianti de statu? séu se fia afara de oficiele regesci, si magasine de manipulare de privatiĭ?

42. De cumva manipularea acestoru magasine pentru vinderea sariĭ s'ar concrede privatiloru, preste totu séu in parte se se dé acele la singurateci séu unui intreprindietoriu primariu pentru tóta tiér'a respectivu pentru partile maĭ maĭ ale tierei?

43. Este óre a se sustiené pentru Transilvani'a vinderea sariĭ in catatimi maĭ mice, recerendu-se cá numaĭ individiĭ provediti cu concesiune se o manipuleze?

44. Este óre a se introduce si in Ungari'a séu celu pucinu in unele parti singurateci ale ei vinderea sariĭ in catatimi maĭ mice, estu-modu, cá numaĭ individiĭ provediti cu concesiune se o póta intreprinde?

45. Introducundu-se vinderea sariĭ in micu si sustienendu-se concurentï'a libera, suntu a se admite manipulantiĭ de aceia, cariĭ, deobligandu-se a vinde sarea cu unu pretiu anumitu, se fia impartasiti in óre care favoriĭ maĭ mici?

46. Este óre suficiente despusetiunea provisoria pentru Sióvár, conformu careia vinderea sariĭ s'a predatu unoru concesionariĭ maĭ mariĭ si maĭ miciĭ? —

Datu in Pest'a 12 Maiu 1869.

Paulu Madocsányi, presied. comis. Franc. Farkas, „Fed." not. comis.

Cronica esterna.

ROMANI'A. Procederea guvernului Romaniei facia cu demisiunea unui eminentu ostasiu, maiorulu Dabi'a, in favórea si apararea unui caprariu prusienescu, a casiunatu atatu in camera catu si in senatu interpelatiune si discusiuni, ca guvernulu concede strainiloru a-si bate joc a si de oficriiĭ romani luandu pe strainiĭ in aparare si cu demisionarea romaniloru, cu tóte ca prusianulu comise pecatulu nesubordinatiunei, ér' maiorulu Dabi'a cautá numaĭ onórea ostasiului romanu, atacata prin nespunerea caprariului strainu, care i casiuna si demisiunea. — Maghiariĭ, unu sóiu strainu asiaticu, s'au sustienutu intre atate popóra de alte conditiuni atatea sute de ani bine, prin exclusiva aperare a intereseloru nationalitatiĭ loru, si noi poporu europénu vomu apune cu tamaierea strainiloru, si nadusirea orgoliului nationale, care singuru produce fapte de viétia! —

— Ministeriulu, fara a ave unu votu alu camerei, a schimbatu concesiunea Offenheim pentru calea ferata Sucév'a-Iasi-Romanu. Dupa ce a facutu schimbarea, a presentatu camerei unu proiectu de lege in acésta privintia, si camer'a l'a votatu.

Dupa articlulu 4 din concesiune, d. Offenheim, erá datoriu a terminá celu multu in doi ani tóta linï'a dela Sucév'a la Iasi, Romanu si Botosiani, si numaĭ dupa punerea in circulatiune a intregei linii avea dreptulu a primi dela statu plat'a dobandiloru, dice „Rom.".

Linï'a dela Sucév'a la Iasi este in interesulu concesionariului Offenheim a se deschide catu maĭ curendu, pe candu cea dela Botosiani nu lu interesédza si este si maĭ costatória pentru densulu.

Face-va si linï'a Botosiani? — Noi nu putemu crede acést'a, de vreme ce acum nu maĭ este silitu se o faca si de vreme ce ea costa maĭ multu pe concesionariu.

Prefacerea acést'a, silindu pe statu a plati dobandï'a capitalului pentru unu anu intregu, pe candu dupa concesiune acea dobanda se platiea dupa doi ani si dupa darea in circulare a intregei linie, face pe statu se platésca in realitate chilometrulu cu 57.250 franci in bani si 230.000 franci capitalu in obligatiuni, ceea ce revine la conditiunile primitive ale dlui Offenheim, care a fostu respinse de guvernu si de camera. Dnii Agarci, Codrescu si Vérnescu au aratatu adunarei aceste pagube si prin urmare nu ne maĭ romane, decatu a constatá aici, ca acésta manopera va fi pentru statu una paguba in bani gat'a de vre 3,795.000 de franci.

— In siedinti'a din 27 Maiu a camerei, dn. Manolache Costache si-a facutu interpelarea in cestiunea finantiara anunciata, suntu acum catéva dile. D. ministru de finantie i a respunsu. Apoi a vorbitu dn. Ioane Brateanu, caruia i a respunsu d. ministru de finantie, dupa acést'a discutiunea s'a inchisu si propunerea dlui Manolache Costache: de a se numi o comisiune parlamentaria pentru a cercetá starea finantieloru, s'a tramisu, conformu regulamentului, la sectiuni. — „Rom."

CAROLU I., din grati'a lui Dumneclieu si vointi'a nationala, Domnu alu Romaniloru.

La toti de facia si viitori sanetate:

Asupra reportului ministrului nostru secretariu de statu la departementulu cultelor si instructiunei publice, cu Nr. 5087 din 9 Maiu.

Vediendu diurnalulu consiliului nostru de ministri cu Nr. 3 din 9 Maiu, prin care se incuviintiéza a se intocmi unu nou regulamentu pentru scólele nationale de bele-arte.

Amu decretatu si decretamu:

Art. 1. Diurnalulu consiliului nostru de ministri cu Nr. 3 din 8 Maiu, este aprobatu:

REGULAMENTU
pentru scólele nationale de bele-arte.

Capitolulu I. Art. 1. Suntu dóue scóle de bele-arte: un'a in Bucuresci si alt'a in Iasi, pe pe langa cari suntu alipite dóue pinacoteci.

Art. 2. Scól'a de bele-arte: cuprinde urmatóriele obiecte:

a) Pictur'a; b) sculptur'a; c) architectur'a; d) estetic'a si istori'a artelor; e) perspectiv'a; f) anatomi'a; g) Gravur'a; h) Caligrafi'a si desenulu liniaru.

Cap. II. Despre organisarea scólei de bele-arte.

Art. 3. Scól'a de bele-arte are personalulu urmatoriu:

a) Comitetulu academicu de bele-arte; b) directoriulu scólei si pinacotecii; c) profesorii de diverse studii; d) custodii pinacotecii; e) servitorii.

Sectiunea I. Despre comitetulu academicu de bele-arte.

Art. 4. Fiacare scóla de bele-arte are unu comitetu compusu din personalulu urmatoriu:

a) Rectorulu universitatii, cá presiedinte:

b) Directoriulu scólei, cá membru si vice-presiedinte;

c) Decanulu facultatii de litere;

d) Doi profesori din cei maĭ vechi ai scólei de bele-arte;

d) Doi artisti straini scólei, numiti de ministeriulu instructiunei publice si alu cultelor.

Art. 5. Atributiunile comitetului academicu de bele-arte suntu:

a) A formá programe de distributiunea óreloru pentru fiacare studiu, cari se voru pune in executare dupa ce voru primi aprobarea ministeriului cultelor si instructiunei publice;

b) A formá jurïulu concursului pentru aspiranti de profesori la scól'a de bele-arte;

c) A formá jurïulu concursului de admisiunea elevïloru;

d) A formá jurïulu expositiunei;

e) A priveghiá mersulu si progresulu ce face art'a caligrafiei si a desenului liniaru in diversele scóle din tiér'a;

f) A opiná asupra tuturoru lucrariloru de arta, pentru cari voru fi consultati de ministeriu;

g) A opiná asupra adaugiriloru de cursuri noui, dupa propunerea ce se face de ministeriulu instructiunei publice si alu cultelor.

Art. 6. Comitetulu academicu tiene siedintiele sale, celu pucinu odata pe luna, in localulu scólei de bele-arte.

Art. 7. Pentru perfectionarea sugraviloru de casa si insemne si pentru decoratori, comitetulu va avisá la deschiderea de cursuri libere de desenu in dilele de Duminica si serbatori si in óre de séra.

Sect. II. Despre directoriu.

Art. 8. Directoriulu scólei de bele-arte este numitu de ministeriulu instructiunei publice si alu cultelor dintre artistii cei maĭ distinsi prin productiunile loru artistice.

Art. 5. Directoriulu scólei de bele-arte, este totu de odata si profesoru la acea scóla pentru un'a din materiile programei.

Art. 10. Atributiunile directoriului suntu cele urmatórie:

a) A priveghiá exact'a indeplinire a datorieloru profesoriloru si a celorualti impiegati ai scólei;

b) A priveghiá si dirige studiele scolariloru dupa aptitudine;

c) A corespunde cu ministeriulu instructiunei publice si alu cultelor in cea ce privesce scól'a;

d) A primi si pastrá, sub inventariu si perespunderea sa personala, tóte tablourile si obiectele de arta, mobilieriulu pinacotecii si alu scólei:

e) A priveghiá si ajutá restaurarea tablouriloru pinacotecei dupa trebuintia;

f) A presidá juriile pentru examenele si concursurile de caligrafie si desenu pentru verice scóla din tiéra.

Sect. III. Despre profesorii scólei de bele-arte.

Art. 11. Profesorii se numescu prin concursu conformu legei organice a instructiunei publice.

Art. 12. Profesorii suntu datori:

a) A frecuentá cu cea maĭ mare exactitate scól'a in órele decise prin programa.

b) A dá dupa specialitatea ajutoriu directoriului pentru lucrarile necesarii in pinacoteca.

c) A face parte din juriulu de examinare a scolariloru.

d) A dá comitetului academicu de bele-arte totu concursulu ce li se va cere.

Sect. IV. Despe custodi.

Art. 13. Datoriele custodiloru suntu:

a) A priveghiá pe rendu in scóla cá, in timpulu óreloru de studiu, se se observe de scolari ordinea si linistea.

b) A priveghiá, candu pinacotec'a este deschisa publicului, cá nimeni se nu atinga in verice modu veri unu tablou séu obiectu de arta;

c) A tiene sub inspectiunea directoriului cancelari'a scólei.

Sect. V. Despre servitori.

Art. 14. Datoriele servitoriloru sunt:

a) A dá ascultare ordiniloru directoriului scólei de bele-arte.

b) A tiene curatienia in scóla, pinacoteca si cancelaria;

c) A purtá corespondintï'a scólei.

Cap. III. Despre admisiunea eleviloru si modulu studiiloru.

Art. 15. Admiterea eleviloru se face in modulu urmatoriu:

a) Élevulu va presentá directiunei unu certificatu celu pucinu de patru clase primare;

b) A presentá actulu de nascere in originalu séu copia legalisata de autoritatile locali.

Art. 16. Pentru trebuinti'a classeloru de pictura si sculptura se va plati de scóla modele de persóne (de ambe sexe). Aceste persóne de (ambe sexe) voru fi angagiate cu septeman'a si platite unu sfantiu ór'a. Siedinti'a va fi de patru óre si la fiacare óra va fi unu repausu de unu cuartu, care se va calculá in órele de platitu.

Plat'a se va face la finele septemanei. Persón'a care voru posá se va inscrie in registrele atierurui cu cateva dile maĭ inainte, si in casu de bóla va fi datoriu a tramite pe altu cineva in locui, ca-ci la din contra se va sterge din registre.

Art. 18. Femeile voru posá odata pe luna si plat'a se va face conformu dispositiuniloru art. 15.

Art. 18. Copiarea in pinacoteca este libera scolariloru din anulu alu III-lea, afara de dilele de serbatori.

Cap. IV. Art. 19. Cursurile scólei de bele-arte suntu:

a) Pictur'a cinci ani;
b) Sculptur'a idem;
c) Architectur'a idem;
d) Gravur'a trei ani;
e) Caligrafi'a si desenulu liniariu doi ani.

Art. 20. Obiectele cursului de pictura suntu:

Anulu I: Studiulu dupa statuele antice, anatomi'a, perspectiv'a, estetic'a si istori'a arteloru (legile compositiunei).

Anulu II: Desenu dupa natura, anatomi'a o-data pe luna, compositie de perspectiva, estetic'a si istori'a arteloru (epoc'a mithologica).

Anulu III: Pictur'a dupa natura, anatomi'a, compositiuni in oleiu asupra subiectului datu de profesori la fiacare dóue septemani, estetic'a si istori'a arteloru (epoc'a gréca si renascerea).

Anulu IV: Pictur'a dupa natura, compositiune in uleiu odata pe septemana, istori'a arteloru (scól'a flamanda, venetiana si ispaniola).

Anulu V: Pictur'a dupa natura, compositii, istori'a comparativa a arteloru.

Art. 21. Admiterea elevilorn in atelierulu de sculptura se va face dupa ce voru fi urmatu anulu I si II alu cursului de pictura.

Elevii voru incepe din anulu II a modelá cu pamentu, cu autorisarea directoriului scólei.

Art. 22. Sculptur'a, cá cursu specialu, va incepe in anulu III.

Art. 23. Nimeni nu va fi admisu la cursulu de architectura fara a presentá diploma de bacalaureatu.

Art. 24. Cursulu de gravura se va incepe dupa ce elevulu va trece anulu I si II de desenu, caligrafia si pictura.

Art. 25. Cursulu de caligrafia si desenu liniaru, care va tiene doi ani, va fi deschisu pentru toti cati voru aspirá la veri unu postu de aceste obiecte in vreo scóla din tiéra séu cari voru dori a se perfectioná in acésta arta.

Cap. V. Despre recompense si examene.

Art. 26. Afara de examenele anuale, se voru tiene pe fiacare anu examene, cari voru consistá din expunerea lucrariloru scolariloru pentru fiacare studiu plasticu séu graficu. Acésta expunere se va face dela 1 pana la 15 Septembre.

Ea va fi publica.

Art. 27. Voru fi urmatoriele premii:

a) Pentru anulu II, siése medalii de bronzu date prin concursu pentru copii dupa statuele antice. Acestu concursu se va tiene in lun'a lui Iuniu spre a puté fi expuse dupa vacantia, productiunile elevilorn;

b) Pentru anulu III voru fi siése medalii de bronzu, cari se voru imparti la concursulu ce se va tiene pentru figuri desenate dupa natura, fiindu unulu si acelasi modelu pentru toti concurentii.

c) Elevii gravori voru face, pentru concursulu ce se va tiené pentru stipendii in strainatate, o figura in desenu anticu in formule prescrise si o figura dupa natura de o marime asemenea prescrisa, inse in manier'a gravureloru.

d) Pentru anulu IV, concursulu va fi la pictura o figura colorata dupa natura; la sculptura o modelare de pamentu a unei'a si acelasi figuri.

Pentru fiacare ramura voru fi cá premii siése medalii de argintu;

e) Pentru anulu V concursulu va fi:

1. Concursulu de capu de expresiune, care se va tiene la 15 Maiu.

2. Concursulu de premiulu celu mare pentru strainatate, care se va tiene la 15 Iuniu.

Concurentii voru fi obligati a face o schitia in culori de uleiu si subiectulu va fi alesu de comitetulu academicu de bele-arte.

Fiacare concurentu va fi pusu in o camera deosebita dela 8 óre de diminétia pana la 6 óre sér'a, o singura di numai va fi acordata pentru acést'a. Dupa ór'a otarita tóte schitiele se voru depune in o singura camera pana a dóu'a di, candu comitetulu academicu de bele-arte va veni se le judece si se le claseze. Dimensiunea pentru schitia va fi aceasi pentru toti.

Art. 28. Concursulu pentru elevii studiului de caligrafia si desenu va consiste in copiarea unui pasagiu de pe o carte tiparita, si in lucrarea unui modelu de desenu liniariu propusu de juriu. Premii voru fi medalii de argintu, trei pentru caligrafia, trei pentru desenulu liniariu.

Art. 29. Din concurentii, dupa modelulu aratatu mai susu, siése cei d'antai voru fi obligati a face tabloulu dupa schitia si in dimensiuni egale pentru toti. Concurentii voru lucrá in camere separate si nu voru avé dreptulu a se departá catu de pucinu de dispositiunea luata in schitia.

Concurentii nu voru puté aduce in camera, unde lucréza nici o chartia desenata afara numai de modelu si de draperiile necesarii tabloului.

Art. 30. Nici profesorii nici alte persóne, nu voru puté intrá in camerile concurentiloru.

La órele 6 camerile se voru inchide de custodi pana a dóu'a di, si cu acestu modu se va urmá pana la finele tablouriloru. Acésta lucrare se face in timpulu vacantiei de véra si in lun'a lui Septembre.

Art. 31. Tabloulu lucratu de fiacare din concurenti va fi expusu publicului dela 1 pana la 14 Octombre fara a purtá numele concurentului. La 15 Octobre jurulu numitu de comitetulu academicu séu insusi comitetulu va alege dintre concurenti doi pentru pictura si unulu pentru sculptura. Durat'a studiului loru in strainatate va fi pe timpu de trei ani.

Concursulu pentru sculptura se va face ca la art. . . . si . . . lucrarea va fi alternativa in basereliue in pamentu séu figura.

Art. 32. Elevii tramisi in strainatate voru fi datori a tramite pe fiacare anu unu tablou istoricu pentru care ministeriulu ii va dá o gratificatiune, luandu avisulu comitetului academicu de bele-arte, din fondurile ce voru fi afectate prin bugetu.

Tabloulu va fi depusu in pinacoteca.

Art. 33. Elevii tramisi in strainatate voru fi datori la intórcerea loru in tiéra, de va fi trebuintia, a face pe profesorulu pe unu timpu egalu cu anii in cari a fostu stipendistu.

Cap. VI. Despre pinacoteca.

Art. 34. Pinacotecele romane se compunu:

a) Din tablourile si statuele nationale de pictori si sculpturi romani;

b) Din copii excelinti dupa autori clasici;

c) Din tablouri si statue ale artistiloru moderni francesi, italiani, spanioli, germani etc.

Art. 35. Pinacotecele romane primescu cá recunoscintia daruri artistice si donatiuni de fonduri pentru cumperare de tablouri.

Va fi o carte de auru, in care se voru inscrie tóte persónele ce voru donâ pinacotecelorn tablouri séu obiecte de arta. Numele acelorn persóne voru fi expuse in litere de auru si pe murii saleloru pinacotecii.

Art. II si celu din urma. Ministrulu nostru secretariu de statu la departementulu culteloru si instructiunei publice este insarcinatu cu executarea ordonantiei de facia.

Data in Bucuresci la 12 Maiu 1869.

CAROLU.

Ministru secretariu de statu la departementulu instructiunei publice si alu culteloru Al. Cretiescu.

Nr. 922. „Monitorulu" Romaniei.

— Alteti'a Sa Leopoldu, principele ereditariu de Hohenzollern, dupa o petrecere de o luna si diumetate in Romani'a, a plecatu Luni, 26 curentu, spre a se intórce in Düsseldorf.

Inaltimea Sa Domnulu insociesce pe augustulu seu frate pana la Giurgiu si de acolo pe vaporulu domnescu „Stefanu celu mare" pana la Turnu-Severinu, de unde se va inturná in capitala. —

Berlinu 4 Iuniu. Parlamentulu vamalu intrunitu a alesu din nou pe presiedintii din anulu trecutu: Simson, principele de Hohenlohe, presiedinte alu consiliului de ministrii bavaresi si ducele Uiest. Principele de Hohenlohe, primindu alegerea sa de primu vice-presiedinte, a pronunciatu o alocutiune, dicundu, ca acésta dovada de credintia lu onora fórte multu. O asemenea dovada de credintia ei va dá puterea de a starui in calea, pe care -si a insemnat'o de a lucrá spre a aduce o impacare, o intielegere, o armonia intre gintele germane. (Numeróse aplause.)

Berlinu 5 Iuniu. In siedinti'a de astadi, Reichstagulu a adoptatu, in a trei'a citire, legea pentru unu impositu asupra politieloru; dara a respinsu o adaugire la impositulu asupra berei. Dupa acést'a, Delbruck a declaratu, ca guvernele federale voru incetá de a propune proiecte de legi privitóre la noue imposite. —

Parisu 8 Iuniu. S'au alesu Thiers, Garnier Pagés, J. Favre, Ferry. Preste totu 33 din opositiune si 25 oficiali.

Turburari in Parisu, Bordeaux, Nantes.

Madridu 5 Iuniu. In cortesi, Serrano, respundiendu la o interpelare, declara, ca voluntarii dela Cub'a au silitu pe generalulu Dulce de a parasi acésta insula. Dara, in momentulu acel'a, era deja cunoscuta scirea, ca generalulu Dulce se inlocuise prin generalulu Caballero de Rodas. Serrano adauge, ca elu este convinsu, ca Cub'a va remané posesiune spaniola. Deputatii continua de a subsemná constitutiunea; pana acum numai 9 deputati republicani au refusatu semnaturile loru. —

Madridu 7 Iuniu. Intr'o intrunire particularia a deputatiloru maioritatea a primitu in unanimitate propunerea de a se numi Serrano regente, cu titlu de Altetia. —

Londonu 5 Iuniu. In camer'a lordiloru, Strafford, cerendu, ca guvernulu se aréta textulu tractatului privitoriu la cestiunea Alabam'a, Clarendon a disu, ca discursulu lui Summer este stravagantu si fara nici o importantia, fiinduca Summer nu este membru alu guvernului americanu. Clarendon adauge, ca Anglia continua de a fi disposa la o invoire amicala cu Americ'a. — „Mon."

Banc'a generale de asecuratiune reciproca
„TRANSILVANI'A".

Suptuscris'a directiune are onóre a face prin acésta cunoscutu, cumca una invoire facuta din partea ei intre representantiele de pana acum alu raionului directiunei din Brasiovu, d. *I. C. Münnich* si d. *Ioane I. Pedure* pentru purtarea comuna si la olalta a acesteirepresentatiuni s'a aprobatu, si prin urmare de adi incolo directiunea nóstra a raionului Brasiovului se va representa comunu si impreunatu

I. C. Münnich si I. Ioane Pedure

si fiacare dintre acestia suntu indreptatiti a subscrie firm'a. —

Sibiiu 24 Aprile 1869. Cu tóta onórea

Directiunea generala

a bancei generale de asecuratiune impromutata

2—3 „TRANSILVANI'A".

AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

BALSAM-PRESERVATIVU

unicului medicamentu escelinte contra spasmuriloru, bóleloru de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repede, diarea, versaturi la femei impovórate, colera, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organeloru mistiotórie, analisatu si aprobatu de chemiculu servitiului sanitariu din Vien'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiolui (pe comptantu) ori la posta (Postnachnahme). Pretiulu unei butelie originale cu capsula de cusutoriu si sigilu dimpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. In Brasiovu se afla in depusuliu centralu in apotec'a lui MILLER la „cordo'a de auru", terguiu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. I. Ovessa negutiatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Deszathy; in Fagarasiu I. Megel, in Sibiiu M. Sill si negutiat. I. Thalmeyer; C. Konya in Iasi; Dr. Hinz in Clusiu; Alb. Jeney in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusiulu ung.; Rud. Smettau in Ploiesci; Csuta et Comp., negutiatoriu in S. Szt.-György si Ioane Ajtai negutiatoriu in Rosia: Aradu F. T. Probst; Alb'a Iulia C. Boosz; Temisiór'a A. Quirini, apotecari; Mediasiu apot. la „corón'a de auru"; Reginu S. Dietrich; Sigisiór'a I. B. Teutsch, negutiatori. 3

Vinderea unei vinarsarii.

Din partea intreprindietórei societati subscrise se vinde dimpreuna cu tóte vasele respective vinarsari'a ce se afla la mór'a de aburu séu vaporu in Satulungu. — Doritorii de a se reflecta la acesta cumparatura, binevóiésca a se intielege cu directorele intreprinderii ce se loculesce in Floraria, cas'a de coptura, (paneria).

Societatea actionaria a mórei de vapor din Brasiovu.

3—3 g. tr.

CURSURILE

la bursa in 11 Iuniu 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 88½	cr. v. a.
Augsburg	—	—	122 „ 25	„ „
London	—	—	124 „ 75	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	62 „ —	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			70 „ 10	„ „
Actiile bancului	—	—	739 „ —	„ „
„ creditului	—	—	296 „ 70	„ „

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui

JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.